پرخه په ترخه

د شعر مجموعه

سعدالدین شپون

۱۳۶۹

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرخه په ترخه

« د شعر مجموعه »

سعدالدّین شپون

۱۳۶۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وفامشر:

پروفیسر عبدالرسول امین

دکتاب نوم : پرخه په ترخه

شاعر : سعدالدین شپون

خپرونکی: دآزادافغانستان دلیکوالو ټولنه (وفا)

دچاپ کال: ۱۳٦۹ ش (عقرب) ۱۹۹۰ع (نوامبر)

دچاپ ځای:

خطاط : نورالدین هنریار

تیراژ : زر ټوکه

ګڼه : ۵۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

اهداء

ډاکتر محب الله نکته ته چې مې یې
یې زه او "خالص" نیمه خوا کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شماره	عنوان	مخ	شماره	عنوان	مخ
۱ -	سریزه	۵	۱۱ -	ماشومتوب	۳۲
۲ -	لوبه	۹	۱۲ -	شیطان	۳۵
۳ -	زه د شپې له تاریکۍ سره...	۱۰	۱۳ -	د وطن له ورېځو سره خواله	۳۸
٤ -	د افغانانو غږ روسانو ته	۱۳	۱٤ -	د روسي عسکرو د تلو ورځ	٤۳
۵ -	د هجرت لومړۍ هفته	۱٦	۱۵ -	د مجاهد بې وفا یار	٤۵
٦ -	د زمانې پېر	۲۰	۱٦ -	د کوکچې د سیند پر غاړه	٤۸
۷ -	جنګ او ننګ	۲۲	۱۷ -	ګاونډي ته	۵۱
۸ -	درقدمه هیروئ	۲٤	۱۸ -	د خوشحال په لاره	۵٤
۹ -	د پېړۍ چیلنج	۲۸	۱۹ -	د پنجرې پرانګ	۵۸
۱۰ -	د هجرت شپږم کال	۳۰	۲۰ -	سیند ته	٦۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره	عنوان	مخ
۲۱-	د ناهيد د شهادت په کاليزه	۶۲
۲۲-	د احمد شاه بابا په ياد	۶۴
۲۳-	د آزادۍ تلوسه	۶۶
۲۴-	خپلې ژبې ته	۶۸
۲۵-	وير	۷۰
۲۶-	د بېرې د ستنېدو..	۷۳
۲۷-	وښيه	۷۵
۲۸-	خپلواکي	۷۷
۲۹-	زما محبوبا	۷۹
۳۰-	د بدخشان مهاجر	۸۰
۳۱-	د شپې تنهايي	۸۲
۳۲-	د مجروح ياد	۸۴
۳۳-	همزولي شاعر ته	۸۵
۳۴-	له قلم سره خواله	۸۸
۳۵-	پرديتوب	۹۱
۳۶-	عبدالحق همايون مجاهد ته	۹۳
۳۷-	جفا	۹۵
۳۸-	د مور ياد	۹۷
۳۹-	د مهاجر خوب	۱۰۱
۴۰-	ترانه	۱۰۴
۴۱-	له خپل ځان سره زار او نياز	۱۰۶

پای

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

سریزه

قسمت راته په تمنده بل څه لیکلی وو، که نه ما د لیکوالی په اول سر کې د ځانه سره پخه کړې وه چې په پښتو ادب کې به دیوې داسې پانې دار ولو تکل کوم چې په هغې کې د ژبې او ژروند ترمینځ اعتدال موجود وي. مانا دا چې هر څه یوځدولرې چې د ژبښتونی تجربې سره سمې وخورې.

ما وې د پښتون شاعر تل روانې او ښکلی به وچې کرمه او ورته وبه وایمه چې بارې دیگر خپل درد په کراره کاله او د یتیما نوکانې مه کوه چې په اېله شي پرنګ په ژړا وي. ماوې همزولو لیکوالو ته به ښواتې کوم چې زبیاتی دې د غره د څوکو، د کودر، د ښاپیرۍ وزمه پې مختوب نه ایده یال نه جوړوي، بلکه مخامخ او بې رنګینو عینکو دې ژوند ته سترګې وغړوي. ماوې... ماوې....

(c) ketabton.com: The Digital Library

خود سردار داؤد دکودتا او وروسته بیا دکمونستانو له تاراک سره زما او د وطني مطبوعاتو رابطه سسته شوه او زما ارمان نیمگړی پاتې شو. یوه لسیزه پس دغه دی خپلې هاغه نیمگړې سندرې ته دوام ورکوم، مگر دغولسوکالو کې زموږ د فرهنگ او کلتور کوروسو خود بولونه یې پاخه کړل او زما ــــ پېش بیني یې رښتیا کړه. که زموږ فرهنگیالیو شړوند ته نغ کتلی شوای او کلیشه یې نه ترې جوړولی هیڅکله به یې د شعر ملـــوني د شعار په لوری نه وی خوشې کړې او د کښته طبقې، لوړې طبقې، خوار، بزگر، ارتجاع او انقلاب په اصطلاحاتو به نه بسیا کیدای. د نواب صاحب مینې به زموږ دغوی کودتا نه جوړولی او خوار کوچو به زموږ د ادب څلاند اتل نه وای گرځیدلی. له بده مرغه د مقاومت د تیر ولسو کالو ادبیاتو زیاته برخه لاهم په شعار ولاړه ده. فقط د کوتو په شمار کیسې او شعرونه دی چې د افغاني مقاومت رښتونې عکاسي کوي، او س چې د هر کلي او جبهې د شهیدانو شمیر، دغرونو او دړگونو لارې کودرې، د مجاهدینو د ډلو خپل منځي اړیکې، د مهاجرو کمپونه، شمیر او اجتماعي اړاني تولی په احصایې، فلمونو او اسنادو کې موجودې دي، بیا هم لیکوال په تصوري او خیالي سمبولونو غږیږي او یوځو محدودې طرحې لري. د دلاورخان د واده دریمه ورځ وه، جنگ ته لاړ، شهید شو او کوندې یې په یاد ژړل. په دري او پښتو دواړو کې هدا کلیشه یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

عنعنه روانه ده ، سرې ته نا امیندی و در پېږي چې په لسهاو ناولونه، ډرامې سفرنامې خارجيانو په همدغولسو کالوکې د افغانانو دژوند په باب ليکلی او له ځينونه يې فلمونه ډک شوي چې په لکهاو کسان يې لولی اوګوري يې ، مګر حتی یو داسې ناول ، داسې ډرامه ، داسې شعري مجموعه افغانانو نه دی ليکلی چې لوړه ادبي ځلا دې ولري . هماغه سياسي شعارونه دي ، هماغه خيالي محدودې طرحې دي ، هماغه زوړه مطرب خانه خراب دی چې د ساز په ځای کانګې کوي .

زما د نظمونو مجموعه هم زما د نورو ياد ښتونو سره په کابل کې باد يووړه ، يوڅه مې چې په ياد وو ، هغه مې دلته را اخستي اوپاتې مې څه په پېښو رکښې او نور په ډنمارک او امريکې کې وليکل . زما هر نظم زما په خپلې تجربې بنا دي او حتی " خوب ويم عالمه " هم زما رښتيا نی خوب دی چې اوس يې هم لړ ترلږه په مياشت کې يوځل ويم . زما هر نظم په حقيقت کې يو تصوير دی او د ومره زيات احساسات او زما خپلې انګېرنې په کې نشته . مګر زما انګېرنې د موضوع په انتخاب کې دي . هره هغه صحنه چې را ته مهمه ښکاره شوې ، چې يولوی معنوی ارزښت مې په کې نغښتی ليدلی ، هماغه مې تصوير کړې ده ، په دې اميد چې پرېږده چې پخپله د نظم څېره زما نړۍ ليد ، زما غم او ښادی او زما د نيا ترسيم کړي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

امید دی چې زلمي شاعران هم هـمدا عنعنه وروزي او همدا سبک په پښتو ادب کې رواج شي .

سعدالدین شپون

۱۹۹۰ - اپریل

پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوبه

ټوکه يې ونه ګڼې د ژوند او مرګي لوبه ده
بله لاره نه لرو يا مرګ دی يا مو سوبه ده

يا به شين خال د سره ښامار له داړو بچ کړمه
يا مې په سرو وينو دا نړۍ ټوله خړوبه ده

ويرجينيا ۱۹۸۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه د شپې له تیارې سره آشنا یم

زه د شپې له تیارې سره آشنا یم
زه د تورې تروږمۍ سکنې ورور یم
ما د سولې په سندرو للو نه کړې
زه د جنګ ترانې بولمه سور اور یم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما د خپل وطن شینکی اسمان لیدلی
چې د زړانو په کې جوړ وو امېلونه
اوس د برګو الوتکو له منګولو
ترې توییږي په خروار خروار بمونه

ما لیدلي دي ټې دوه شپېته ټانکونه
په کړچار چې یې ټول غر او کمر ښوري
چې په کلي راشیوه شي مېندې رېږدي
ما شومان زبون و هلي ورته ګوري

ما لیدلي دي الوتکې جوماتونه
ما بشکل کړي د قرآن سپېڅلي پاڼې
ما ټول کړي دي د ورور پرې اندامونه
ما په میاشتو ګوزاره کړه په ممانې

زه د هو مستو بانډو شړوندی شاهدیم
اتڼونو بې چې مځکې لړزولي
اوس د تښو کنډوالو کچکول په غاړه
صورت سوی، جومات مات، ګروې شلېدلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې حیا لکه غوټۍ پلو کې نغښتې
مالیدلې دي هغه درنې بیبیانې
اوس یې ګورم دیوې خیمې په تمه
لالهاندې، سرګردانې، لیونیانې

نو،

زه د شپې له تاریکۍ سره اشنا یم
زه د تورې تروږمۍ سکنې وروریم
ما د سولې په سندرو للو نه کړی
زه د جنګ ترانې بولمه سوراوریم

۱۹۸۲ ع
دنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اردو ژبې شاعر هارون الرشید د شعرپاره

د افغانانو غږ، روسانو ته

راشه چې داغرونه دي د هر قدم اوښار دي
ثاته د وطن د اسمان ستوري انتظار دي
موږ هم په هسکه غړه ستا راتګ ته ناست یو
موږ به ښه پوهېږو چې سرونه دي په کار دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشه چې موږ هم همدې شیبې ته دېر کتلي دي
تا په دې وطن کې ډېرې وینې بهولې دي
دلته به د ټول جهان میړانه خپل سیال وګوري
دلته موږ هود ونه اولوظونه ازمېیلي دي

ته د ماشینونو او پولادو په پښو تلل کوې
ستا میړانه داده چې د زهرو ورکول کوې
تاسو کې خوداسې کوم باتور هر ګوره نه وینم
(چې)
کانې دې په لاس کې وي په ټانک باندې یرغل کوي

ته که زما سرغوړاوې زما هم پرې رضا ده
دوه مره به دې یوه کړم چې مې سر کې څه سودا ده
دا چې بر برواېم دا په دې چې مې سر لوړ دی
ټوله روسیه که ټېرې داوکړې هم وړیا ده

دا سر غوڅېدای شي خو بنده ته ټیټېدای نه شي
داسر دهغه دی چې په توپو تم کېدای نه شي
زموږ د کولیوله ږلې نه ستړکې نه سوځي
زموږ عمرونه لنډ دي یوه ورځ اوږدېدای نه شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشه چې ليمه مې آخري ننداري ووينې
سترګې مې يوځلې ستا دوينو داري ووينې
ستا دغيږې، مسافرې سلګۍ چې واورمه
ستا د نامرادۍ، نامرادۍ کوکارې ووينې

دا ښکلی وطن دد ښمنانو هسې پېژني
تورو مې سر پېژني، ګولۍ مې ټټر پېژني
دې ښکلو دروکې مې پردي ته ژوندحرام دی
بوټي مې سپر پېژني او کاڼي سنګر پېژني

نو،

راشه په تلوار چې د خلاصون لارې ترلې دي
دې ترې وطن تل د پردو وينې څښلې دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هجرت لومړۍ هفته

د تاکال په ارباب روډ کې یوه کمره ده
په کې اوسمه یو زه پنځه بچیان

یو شلېدلی کټکی په کوټه کې پروت دی
زه پرې ناست یمه په لاس کې مې دیوان

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دیوال نږی او به کوز رابهیږي
اوري شړکنده دبام په سر باران

د ښادر لاندې مې لور غېږکې وېده ده
چې ساړه شي نښلوي راپورې ځان

خدای خبردی د هغې مرغۍ له حاله
چې صیاد یې درې ورې کړله ځاله

زه به هم کله منګولې راپیدا کړم
زه به هم له خونکارانو غچ اخلم

په پردو به هم د ناز پالنګ حرام کړم
خیر که اوس په میږتون باندې څملم

اوس مې وینې چې په خاورو کښل کېږم
داسې هم وه چې په سروبه دې تللم

ماد مار سره یاري کړه ځکه خوار شوم
که نه خدای په خپله ځاله کې ساتلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

« په بچو مې یو ښامار د هر زور ور دی
هیڅ علاج یې نه راځي صاحب کمال له »

زېړې دارې یې دوزخ ته دروازې دي
له سروستوکویې بهېږي لعنتونه

له دنیا چاپېره کوارې وارې پروت دی
اچوي په بنیادم باندې روبونه

دا ښامار له آمو پورې غارې اوسي
نه پاړو پرې اثر کا ندی نه دمونه

په ناولي خوله دغم سندرې وایي
په ببوزي یې لګي وهي اورونه

په هر ځای کې چې دده څېره ښکاره شي
پرې بهېږي دسرو وینو لوی رودونه

نه دخدای په مخلوق ترې بچ کېدای شي
نه مرغه ترې الوتی شي پاس هوا له

(c) ketabton.com: The Digital Library

يه د لويو غرو ګوربته کيسه واوره
د بې کوره مسافرو شنو تو تيانو

د کابل خوږه ميوه مې پېژرو نه ده
په ناولو نا بللو شورويانو

د سالنګ سرې اوبه مې نه لوربږي
د ماسکو په ګرغېړنو تپوسانو

د مارغه به په مارغانو جرګه کېږي
زه راغلی یم جرګې ته د مارغانو

ټول راځي چې په ورو کانو يې ولو(۱)
دا ښامار نه ايسارېږي په شوکانو

د بې وزلو تو تکيو تکيه خدای ته
چې يې جنګ دی له مردارو کجيرانو

يا به داخوني ښامار په کانو پټ کړو يا به ورانه کړو درستي نړۍ ځاله

پېښور ۱۹۸۰/۱/۱

---

(۱) ترميهم بحجارة من سجيل - مبارک آيت ته اشاره ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دزماني پیر

یو وخت د سولې وي — بل وخت د جنګ شي
یو وخت د مستۍ خندا — بل وخت د ننګ شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله د کلو محشر — سخ د بورا وي
کله د شمعو شغلې — وار د پتنګ شي

چې د رڼه درومي اشنا — د شپېلۍ نول وي
چې د تا خواله درځي — د رباب ترنګ شي

چې زړه څوربږي سترګې — شي دانارو داني
چې زړه نشه وي سترګې — پيالې د بنګ شي

يوې زخمي مرغۍ ته
کله زړه وڅوربږي
کله د مرګ چپاو ته
سخت لکه سنګ شي

۱۹۸۱

پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنګ او ننګ

هغه باغچه دې تالا والا شــــي
چې پرې اتڼ د سور بورا نه وي
هغه ژوندون دې د مرګ مسلمه شي
چې واک د بل وي او د تا نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وطن ښکلو ښکلو ځلمیانو
نن مو درشل ته دښمن راغلی
زموږ د خویندو پاکې لمن ته
د شهوت لاس وړي دغه ناولی

یو پلو سوله ده، غلامي ده
بل پلو جنګ دی، ورسره ننګ دی
پام کړه د سولې چې نوم وانه خلې
په موږ راغلی آیت د جنګ دی

١٩٨٢
دنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

درقد مه هیروی!

دا نظم په ۱۹۶۳ع کې لیکل شوی و. هغه وخت کمونیستان په کابل کې پر مطبوعاتو مسلط وو. کله چې دا نظم په «سهوه» کې په «ژوندون» کې خپور شو، د سلیمان لایق تبصره دا وه:

" له دغه نظم نه داسې انګیرل کیږي چې ګوندي شوروي اتحاد به د نورو هیوادو د خاورې لاندې کولو ته اینبـــي وي. حال دا چې د امریکا پر خلاف، شوروي اتحاد تر اوسه د چا یوه لوېشت خاوره هم نه ده اشغال کړې "

درقد د پنج (آمو) په سیند کې پروت یو ټاپو دی او دا آزاد شعر هماغلته د سنځلو د ځنګله په مینځ کې لیکل شوی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په قبر به لاله زرغون، وي
خو زما داخبره مه هیروئ
چې هلته لرې د سیندونو غېږ کې
یو تور ځنګل دی داغرونو ونو
هغه ځنګل دافغانانو مال دی
چې یې او به درنه رالاندې نه کړي

د "پنج" او بو کې لاهو شوی ځنګل
ما یې خونکارې ژامې ولیدلې
چې پرانستلې دي درقد له پاره
دا پنځه سری نبا مار زه پیژنم

لامار دیګر وي چې په خلکو شپه شي
شپانه په بیره رمې کور ته بیا یي
هر څوک له کهنو ځنګلو لار چپوي
دا شین ځنګل په ځناورو سپاري

د تورې شپې کیږدۍ چې وغوړیږي
تورې بلاوې په درقد خورې شي
نهنګان ورو ورو په ساحل ورخیژي
زمري راوځي د ځنګله له تیارو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سور لنډیو آوازونه راځي
خو سپي له ویرې ځواب نه ورکوي
توره تیاره کې د هر بوټي له شا
دځناور سترګې رڼې ځلیږي

له هرې ونې نه شیبه په شیبه
دکونګ وېرجنه سانده غوږ ته راشي
له هرې خوا نه خونړي سیندونه
لکه بار شوي اوښان وبرېږي

ما هندوکش په سر منزلونه کړي
شپې مې په ښمخوکې خوبونه کړي
خو د درقد فضا څه بل شانې ده
زه یې په ځان باندې شکمن غوندې کړم

لکه اشنا چې زه هېر کړی یمه
یو له نظره غورځېدلی تاپو
دحوادثو په منګولو کې ګیر
له وطنوالو نه په څنګ پاتې دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په قبر به غاټول شین وي
خو زما دا خبره مه هېروئ
چې هلته لیرې د سیند ونو غیږ کې
یو تور ځنګل دی د اغزنو ونو
هغه ځنګل د افغانانو مال دی
زما د قبر په غاټول موقسم
چې یې او به درنه رالاندې نه کړي

١٩٦٣
د درقد تاپو - تخار

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پیرۍ چلنج

بیا وشول په موږ باندې غږونه د پیرۍ
بیا زلمو راواخیستل ټوپک اوګرځنې

بیا نجونې دلوړو غرونو څوکې څارې
بیا کوزراورېږي په ملن ملن بزلۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا ښامار راغلی له بدرۍ نه چارچاپیر دی
بیا ورته په غشي ملوک خان راکاږي ژړۍ

بیا دښمن راغلی په دې مسته مسته خاوره
بیا په ښاېسته زلمو شولې حلالې د مورپې

اوري له آسمانه د لعنت د غضب اور
ځکه راخوټېږي لکه سوزنده تبې

نن به د تش لاسو او د ټانک مقابله وي
ګورو به چې دا خاوره زمونږ د ه که پردۍ

۱۹۸۱
پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هجرت شپږم کال

ستړکو ته د خیال چې د وطن ښکلې څېره راشي
وتر تمه سل ځلې که او ښکې په سترګو راشي

دا ما شوم زړګی که سل د شکو ماڼی جوړي کړي
ټولې ورژیږي چې د غم یوه چپه راشي

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپې کاله په خوب کې او په ویښه په وطن کې یم
ورځ بیا ګذران وشي، بېچاره شمه چې شپه راشي

شپه توره بلا ده، شپه خپسه توره دوږه ده
غم راشي، کړاو راشي، سودا راشي، غوسه راشي

شپه د بې دردیو، نامرادیو، اسویلو مور ده
کټ راته تنور شي له بړستنې سره لمبه راشي

۱۹۸۵
ویرجینیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماشومتوب

زه هم یو وختې ماشوم وم　　ببرسر کنداس غاښونه
سره غومبوري چاودي تلې　　مات نوکان خیرن لاسونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په باغو به ګرځېدمه — هره څانګه زما تال وه
چې آلو به سره بخن شول — په هر باغ کې زما مال وه

ما په توري تروږمې کې — توراینځر شو پېژندلی
ما په پټو سترګو ځان خپل — له ویالو شو تېرولی

یو وړوکی کټ مې ځای وه — یوه پینه یې وه دخښتو
لنګه نه، بازو یې کوږ وه — نه پرې ځای وه د بالښتو

شپې به پرېوتم په ځای کې — ټول وجود اغزو څیرلی
مخ په څانګه شوګ شوکاري — سر په تیږه لګېدلی

پرېوتل ویده کېدل وه — نه به ځان نه به جهان وه
نه به درد د ستوماني وه — نه به ځمکه نه آسمان وه

اوس سپېڅلی منزه ناست یم — شه رڼا ښایسته خونه
خواکې نرم پاک بستر دی — پرې یې د پرو بالښتونه

اوس چې دغه کرښې لیکم — نیمه شپه ده لا تېرېږي
ګاونډي یې ټول ویده دي — زما سترګې نه پټېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ای شلېدلی کټګکیه   نور به څه په کې ځایږي
ګاونډي ټوله ویده دي   او زما سترګې نه پټېږي

ای شلېدلی کټګکیه
ای شلېدلی کټګکیه

١٩٧٠
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیطان

څوک يې دغه څوک يې چې مې هره شپه څارې
پرېږده نورمې پرېږده ، ماغريب مه ځوروه
سیوری خومې نه يې ، زه په دغه بڼه نه يم
مه راپسې ګرځه نوره خپله لیارکوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپه ستړې ستومانه دکتکي دپاسه پرېوځم
خوب مې په شېبوشېبو له ځانه هېروي
سبه چې خوب ویده شم ستا ویرژلې څېره وینم
بس دغه لیدن دی په ما شپه سبا کوي

چا ته ویلی نه شم چې یو سیوری راپسې دی
ته مې هم تېوکې هم مې ګناه ته لمسوي
دا ما شوم زړګی مې له ګوګل نه راوباسي
تش جام ورته نیسي اوبیورنګ یې کړنګوي

زه هره مسره لکه ابدار توره کاږم
ته پرې د مظلومو سینه ګی څیرې کوې
زه ورته بنا یسته پښتني ګنډه په مری کې کړم
ته یې د لذت له پاره بیرته ورشلوې

شپه چې سبه پخه شي، تاریکي شي، چوپیا یې شي
هار د آرزوګانو په قلم باندې پییم
زه وایې شپنه هغه غمونه دي اوس نه شته
لیرې چېرته غږ شي چې شپونکیه پام کړه یم

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس هم کله وایم چې وروکی وای ژړنکی وای
لاس په ږنیره راکاږم اوس وریږن دوم
جګ شم دیواله ته په هینداره کې ځان ګورم
ځان نه وینم تاوینم هینداره ماتوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وطن له وريځو سره خواله

په وريځو وريځو د وطن وريځو
لښته ستنې شۍ زه هم درځېږم
ما ته ځای راکړئ په پسته غېږ کې
يو سور خاټول يم سبا شي په ږېږم

(c) ketabton.com: The Digital Library

یه وریځو وریځو لږ په کرار ځی
زه درته ګورم زړه مې ویلیږي
کوز هدیره ده زه په کې ناست یم
د سرو بڼو وو ساندې غږیږي

یه وریځې وریځې دلته دوزخ دی
راکوزه نه شې تا به ایرې کړي
ژوندي وکړي چې سر راجګ کړي
دویم قدم یې په هدیرې کړي

یه وریځې وریځې د وطن وریځې
د تاله مستې برېښنا نه ځار شم
یوه لمبه به راپورې نه کړې؟
چې یا ایره شم یا سور انګار شم

یه وریځې وریځې دا خلک ګوره
دا په نس وږي دا په زړه سوي
دا درته لو دا د ویشتلو
نګیروي خواوري که نور څه نه وي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما دراوچت کړه له دغې ځکې
د لوړو غرونو څوکو د پاسه
زه یو خاموش یم په ملامات شوی
دیو بې باکه ماليار له لاسه

تاوروليٖ د ژوند اوبه وې
موږ دا وښکو سيلاو ترې جوړ کړ
تا زرغونه کړل د ښتې لاښونه
يو څو خونکارو ارمان پرې موږ کړ

زه به هم کله وزر پيدا کړم
ماتې به زه هم دا هسکرې کړم
بيا به نو تا ته پورته درخېژم
تا به دریاب کړم ځان به بېړۍ کړم

بيا به نو دواړه سره روان يو
د دې نيمګړې دنيا د پاسه
سره به وګړو سره به وايو
چې څه زموږ نه کيږي له لاسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ به په ګلــو پرخــې خوړې ګړو
خو په اغزيو به ژوند حــــرام وي
ګلان به پايي اغــزي به رېــــږي
د دوی برچې به د دوی په ځــان وي

موږ به د دښتې خاټول بيا ســور کړو
خو په زړګی کې بې تور داغ نه وي
موږ به باغونه بيا زرغونه کړو
خو په باغو کې به تورکاغ نه وي

بيا راکوزېږم د مځــکې ســـر ته
داخپل ټاټوبی ډېر راته ګران دی
څوک چې له مځکې نه تيښته وکړي
هغه وګړی ډېر سرګـــردان دی

مځکه د ميني پاکه زانګــو ده
ژونـدون په مځکه پولوی نعمت دی
مځکه کې ژوند دی ، مځکه کې خــلک
ژونـدون تر هر بل نعمت اوچت دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان شهکار دی خو چې ژوندي وي
په اسمانو کې انسانان نه شته
انسانان خپلو ځمکو کې پايي
د وطن خوند ته هيڅ پايان نه شته

١٩٧٥
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روسي عسکرو د تللو ورځ

ای د نړۍ خلکو نن تاریخ بیا لیکل کیږي
دوه سترګې څلور کړئ، دا ورځ بیا نه لیدل کیږي
دې شاهکار ته ځیر شئ دا په هر ساعت کې نشته
څو قرنونه تیر شي څو دا نور بیا وځلیږي
نن د آزادۍ مشال یاغي یاغي شغلې کړي
نن په خړ څادرې افغان ټول جهان نازیږي
نن میرویس و باسي دلښن ځني کوکا رې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر زور ته قالب شته هر فرعون ته یو موسی
حق د زور قالب دی د جادو ایمان دوا

څنګه چې لوی درمن ته وروکې سپرغۍ بس ده
هسې سره بنا مار ته خره کی افغان پیدا

مه ستا یه دستر وقدرتونو توره ماته
نه سوځي د حق ستړګې له تالندې برېښنا

حق په د ننګو غرونو خېژولي خپلې لارې

ته په موږ نا لوستو، شرې پوښو غولېدلی وې
ته زموږ خوارېء او سادګۍ ډېر تېر ایستلی وې

تا زموږ په لاس کې یوم لیده، توره دې نه لیده
سپور وې د غرور په ټانګ کې نو له عقله پلی وې

ستا دا ایماندار او او خپلواکو سره سر نه و
ته په سوله ییز و مظلوما نو به غبنتلی وې

چا نه وې څیرلې ستا ظالم ژامې خونکارې

ویرجینیا
۱۹۸۹ ع

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مجاهد بې وفا يار

ستا د سترګو شوبلې راغلي
د زړه کلي ورانـــــوي
کږې وروځې نرۍ مــــلا دي
پښتـــانه روســـانوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

که هرڅو درنه پناه شم
دخپل زړه سترواخفا کړم
ستاظالمې غبرګې راشي
سمه غر روښانوي

یو ورک نومی کلیوال وم
یوتش لاسی مجاهد وم
اوس مې نوم په درست جهان کې
عاشقان ګرځانوي

زما د زړه په توره بوره
ستا بڼکې کړې ګوزارونه
که همت راته ستمینګر شي
د زړه کار اسانوي

په رګ رګ کې مې کړلي
تاظالمې پټ ماینونه
ربه داسې سترګې راکړې
چې پټ ماین عیانوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا دحسن باچا یې مـــــې
ټول وجود کنډو کپر کړ
زړه مې هسې سلطان غواړي
چې یې بیا ودانـــــوي

ویرجینیا
۱۹۸۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکوکچې دسیندپه غاړه

نسیم د سیند په غاړه جوړې کړې نازکې چپې
لکه اشنا چې کله واغوندي نیل رنګه جامې
بیا یې له ملا نه ترلمنې پورې کوټ کوټ کړې
تر زنګانه یې راخوره کړې بیا یې ونغاړې
زه ورته جګ په ګاره ناست یم او موجونه ګورم
او تا ته وایم داسې دا میدونو ربه !
زه خبر نه وم چې ما ته دې جنت راکړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زګونه خوله کې زړه کې شور هره ذره انقلاب
په رنګ رنګ په خوند خوږې په روح زما هینداره
نه په سر یل، نه په پښو بند نه یو لو یښت نیمګړی
زه په دې خغاسته او تپو کې داستانونه ګورم
او تا ته وایم داسرو دامیدونو ربه
زه خبر نه ومه چې ما ته دې جنت را کړی

یو آرزو وه چې به تل راسره مله غوندې وه
تته، بجهوله چې احساس یې شوه، بیان به نه شوه
او س چې کوچه هغه زما د زړه پردې راسپړي
کله ششنیزي کله تول ځان په سنګرو وهي
زه یې داوښکو د پردې شا ته اکتونه ګورم
او تا ته وایم داسرو دامیدونو ربه
زه خبر نه ومه چې ما ته دې جنت را کړی

د بتو سیل وربا ندې تیت تیت پروازونه کوي
لکه چې جت ځان برابر کړي د ناستي له پاره
خوټکنې شي بیرته جګې شي شینکي آسمان ته
داسې شرنګیږي لکه ناوې چې پاولې شرنګوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه یې د لمر لاندې رنګین رنګین وزرونه ګورم
او تا ته وایم دا سرې د امیدونو ربه
زه خبر نه وم چې ما ته دې جنت راکړی

چرته د زړه له کومه یو ګوټ نه مې لمسون راځي
چې: هه، شپونکیه! له دې کارې ځان لاهو سیند ته
بیا چې لاهو شې لامبو مه وهه کرار پرېوځه
یوه قطره شه غاړه ورکړه له همزولو سره
زه وایم زړه ته صبر وکړه زه خوبونه ګورم
او تا ته وایم دا سرې د امیدونو ربه!
زه خبر نه وم چې ما ته دې جنت راکړی

د بدخشان د سرو لعلونو د روګه هرځای خپره
خو چا قلم قدرې کوکچې باندې ونه چلاوه
د کوکچې یو ښاخکی او به په لالو ورنه کړم
لالونه کاڼي دې پراته، کوکچه په مخ بهېږي
زه یې د هر ښاخکي په منځ کې جهانونه ګورم
او تا ته وایم دا سرې د امیدونو ربه!
زه خبر نه وم چې ما ته دې جنت راکړی

۱۳۵۲ فیض آباد- بدخشان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګاونډي ته

مه وهه دا خواره ښځه مه وهه
بې له تا نه بله اسره نه لري
تا ته بې له نورو نه پناه دروړه
بې د تا له غيرې وايه څه لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

داله او ښکو د کې ستورګي وچې کړه
بس دی چې پلرو دې ژړولي دی
نور نو دا ویرجنه صحنه و نغاړه
د هر عمر تاریخ او خدای وهلي دی

خلک په کړاو کړاو سپوږمۍ ته ځي
ته د کور سپوږمۍ په تندر و نیسې
نور یې لاس تر غاړې مخ په هسکه وړي
ته یې د کوڅو له سره و نیسې

ښځه چې په کور کې ژړنې وینم
دا لویه دنیا را باندې تنګه شي
دا د قضا عصر او دا زوړ فکر
کاشکې چې په ټولو باندې ړنګه شي

چا ویل چې حق د زورورو دی
دا به د پښتون له خولې وتلې وي
دوی کې چې کمزوري وي نو دې مري
چا سره چې زور وي نو ښاغلي وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا د ځنګلي بنیادمانو دود
موږه پښتنو پوره ساتلی دی
دغه به نو نوم د پښتونوالي وي
ځکه مو شهرت هره خوا تللی دی

دا شکلي موجود چې تا ته ګوري
دا ستا اندیوال دی، ستا مرئي نه دی
تل یې خولګکی په ژړا ورانه وي
دا موجود خو ستا د لوبو شی نه دی

چې ګوډیوالونو کې دې بنده کړه
بیا دې سپین کفن ور باندې خپور کړ
ژړنده ژوندی دې هډیرې ته کړه
بیا دې نوم د دې هډیرې ګور کړ

ته که په ایوب باندې میوند کښې
پام کړه چې ملاله په سنګر کې وي
نور نور سنګرونه به لا ورکښې
دا د ستوري نقش که دې سپر کې وي

ګذرګاه - کابل ۱۹۶۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخوشحال په لار

وروښوروند به په دنیا نه وي مدام
تول به دروموني ګهیځ سبا ماښام

مرګي حق دی رغیدن موورنه نه شته
یا په تخت یا په تخته او یا په بام

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا برېښتن لاندې پراته زنې تړلي
یا شهید په کربلا کې قتلِ عام

د چا نوم په خاینانو کې یادېږي
د ملتونو، د ښېرا شي د دشنام

د چا قبر په رنګینو جنډو جګ وي
په زیارت پسې یې کلي تړي لام

مرګ حق دی، دریغه دا چې هسې مړ وای
چې وطن ټول نازیږدای د ده په نام

چې د قام د پاره خپل تن تر غلبیل کړي
د شپانه ورته سر ټیټ په احترام

د سهار نسیمه لوړو غرو ته خېژه
د وطن په ننګیالو مې کړه سلام

وایه ستا سو له مېړانې نه لوګي شم
چې په وینو مو خوندي کړ ننګ د قام

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننګ غیرت نن په افغان باندې تمام دی
ما ته مه ستایه میړانه د ویتنام

موږ په روس باندې نن هسې نا تارجوړ کړه
چې ماسکو کې مو په دوی کړ خوب حرام

د سهار نسیمه ښځه ښنده الوزه
ښکلوه د شهیدانو نسکور جام

د غازیانو ببر سرو ږیرې ښکل کړه
ورتسلیم کړه دیوخوار شپونکی پیغام

دا چې نن ټوله دنیا په تا سو نازکا
په هر ځای تاسو یادیږئ صبح و شام

د وطن واره زیږه په تاسو ویاړي
ټول افغان له کنده اره تر باګرام

نن زموږ غرونه رغونه شاړ نه دي
د شهید په وینو ټوله دي ګلفام

(c) ketabton.com: The Digital Library

چا چې موږ سره ډغرې دي وهلي
عاقبت به هم رسواشي هم سرسام

خاوره نه ده دا سره زر دي چې تېرنه وځي
دا وطن دی د خالق د پېرلوی انعام

په دې غرونو چې ورځي لاس په نامه شي
په دې شاړو يې او دسه مه اخلئ گام

دا پښتې بېلې خټا پوښ ټول اتلان دي
په شلېدلې خت يې مه غولېږئ پام !

که يې نر دی که يې ښځه بچا هم دی
ټول پاخه دي، دلته هيڅ مه غواړه خام

زوړ خوشحال دې اوس زموږ ننداره کا
چې د روس سر به کړو چټ مال يې ليلام

« څو وانخلي له غليمه انتقام
مرد نه خوب کا، نه خواړه کا ، نه آرام »

۱۹۸۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پنجرې پرانګ

بره ګې سترګې بره ګې لیکې په پنجره کې یم راګیر
د پنجرې میلې ولاړې، بره ګې بره ګې ګرچاپېر

یو وړوکې چاپېریال کې، د پرکاریه شانې چورلم
لیونې خوبونه وینم، نه یې خیال شته نه تعبیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیګاه شپه مې ځان په خوب کې په یو لوی ځنګله کې ولید
چې راویښ شومه پنجره وه، د سیل بینو وبهیر

هر باز و مې د زورکان دی، هره پله مې انرژي ده
په وړه پنجره کې ګیر یم، څه خطا کوم مې تقصیر

۱۹۷۸

کابل ـ څرخي پله زندان

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیندته

که لاس درورمه چې څه ناز درکړم
ته مې دلاس له سره بهیږې

که خوله درورمه چې ځان خړوب کړم
ته مې دشونډو له خوا ښوییږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

داردو ژبې شاعر هارون الرشید د شعر باره

دافغانانو غږ روسانو ته

راشه چې داغرونه دې د هر قدم اوښار دي
تاته د وطن د اسمان ستوري انتظار دي
موږه هم په هسکه غړه ستا راتګ ته ناست یو
موږه ښه پوهیږو چې سرونه دې په کار دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشه چې موږ هم هم دې شپې ته ډېر کتلي دي
تا په دې وطن کې ډېرې وينې بهولې دي
دلته به د ټول جهان ميړانه خپل سيال وګوري
دلته موږ هوډونه او لوظونه ازمېيلي دي

ته د ماشينونو او پولادو په پښو تلل کوې
ستا ميړانه داده چې د زهرو ورکول کوې
تاسو کې خو داسې کوم باتور هر ګوره نه وينم
(چې)
کاڼي دې په لاس کې وي په ټانک باندې يرغل کوې

ته که زما سر غوڅوې زما هم پرې رضا ده
دومره به دې پوه کړم چې مې سر کې څه سودا ده
دا چې بربېړ وايم دا په دې چې مې سر لوړ دی
ټوله روسيه که ټيټې داوکړې هم وړيا ده

دا سر غوڅېداى شي خو بنده ته ټيټېداى نه شي
دا سر د هغه دى چې په توپو تم کېداى نه شي
زموږ د ګوليو له بلې نه سترګې نه سوځي
زموږ عمرونه لنډ دي يوه ورځ هم اوږدېداى نه شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هجرت لومړۍ هفته

د تاکال په ارباب روډ کې یوه کمره ده
په کې اوسمه یو زه پنځه بچیان

یو شلېدلی کټکی په کوټه کې پروت دی
زه پرې ناست یمه په لاس کې مې دیوان

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دېوال نړېځ او به کوز رابهېږي
اوري شړکنده دبام په سرباران

دښادرلانديې مې لورغېږکې ويده ده
چې ساړه شي نښلوي راپورې ځان

خدای خبردی دهغې مرغۍ له حاله
چې صياد يې درې ورې کړله ځاله

زه به هم کله منګولې راپيدا کړم
زه به هم له خونکارانو غېچ اخلم

په پردو به هم دناز پالنګ حرام کړم
خيرکه اوس په مېږتون باندې څملم

اوس مې وينې چې په خاورو ګهل کېږم
داسې هم وه چې په سروبه دې تللم

مادمار سره ياري کړه څکه خوارشوم
که نه خدای په خپله ځاله کې ساتلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

«په بچو مې يو ښامار د ير زور ور دی
هيڅ علاج يې نه راځي صاحب کمـــا له»

زېرې دارې يې دوزخ ته دروازې دي
له سروسترګو يې بهېږي لعنتـــونه

له دنيا چاپېره کوارې وارې پروت دی
اچوي په بنيادم باندې رو بونه

دا ښامار له آموپورې غـاړې اوسي
نه پاروپرې اثر کا ندی نه دمـــونه

په ناولې خوله دغم سندرې وايي
په ببوزي يې لګی وهي اورونه

په هرځای کې چې دده خېره ښکاره شي
پرې بهېږي د سرو وينولوی رودونه

نه دخدای په مځکه څوک ترې بچ کېدای شي
نه مرغه ترې الوتی شي پاس هـوا له

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دلویو غرو کوربته کیسه داوړو
د بې کوره مسافرو شنو توتیانو

د کابل خوږه میوه مې پېرزو نه ده
په ناولو نا بللو شورویانو

د سالنګ سړې اوبه مې نه لوریږي
د ماسکو په کرغېړنو تېپوسانو

د مارغه به په مارغانو جرګه کیږي
زه راغلی یم جرګې ته د مارغانو

بټول راځي چې په ورو کانو یې ولو (۱)
دا ښامار نه ایساریږي په شوکانو

د بې وزلو تر تکیو تکیه خدای ته
چې یې جنګ دی له مردارو کجیرانو

یا به دا خوني ښامار په کانو پټ کړو یا به ورانه کړو د درستي نړۍ حاله

۱۹۸۰/۱/۱ پېښور

---

(۱) ترمیهم بحجارة من سجیل - مبارک آیت ته اشاره ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زماني پير

يو وخت د سولې وي   بل وخت د جنګ شي
يو وخت د مستي خندا   بل وخت د ننګ شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله د ګلو محشر   سخ د بورا وي
کله د شمعو شغلې   وار د پتنګ شي

چې د رنه درومي اشنا   د شپېلۍ نول وي
چې د تا خواله درځي   د رباب ترنګ شي

چې زړه ځورېږي سترګې   شي دانارو دانې
چې زړه نشه وي سترګې   پیالې د بنګ شي

یوې زخمي مرغۍ ته
کله زړه وځورېږي
کله د مرګ چپاو ته
سخت لکه سنګ شي

۱۹۸۱

پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنګ او ننګ

هغه باغچه دې تالا والا شي
چې پرې اتڼ د سور بورا نه وي
هغه ژوندون دې د مرګ میلمه شي
چې واک د بل وي او د تا نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وطن ښکلو ښکلوزلمیانو
نن مو درشل ته دښمن راغلی
زمونږ دخوینډو پاکې لمن ته
دشهوت لاس وریې دغه ناولی

یو پلو سوله ده ، غلامي ده
بل پلو جنګ دی ، ورسره ننګ دی
پام کړه د سولې چې نوم وانه خلې
په مونږ راغلی آیت د جنګ دی

۱۹۸۲
ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

درقد مه هېروئ!

دا نظم په ۱۹۶۳ع کې لیکل شوی و. هغه وخت کمونیستان په کابل کې پر مطبوعاتو مسلط وو. کله چې دا نظم په «سهوه» کې په «ژوندون» کې خپور شو، د سلیمان لایق تبصره دا وه:

" له دغه نظم نه داسې انګېرل کېږي چې ګوندې شوروي اتحاد به د نورو هېوادو د خاورې لاندې کولو ته ابینسي وي. حال دا چې د امریکا پر خلاف، شوروي اتحاد تراوسه د چا یوه لوېشت خاوره هم نه ده اشغال کړې "

درقد د پنج (آمو) په سیند کې پروت یو ټاپو دی او دا آزاد شعر هاغلته د سنځلو د ځنګله په مینځ کې لیکل شوی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په قبر به لاله زرغونه وي
خو زما دا خبره مه هیروه
چې هلته لرې د سیند و نو غېږ کې
یو تور ځنګل دی دا غرنو ونو
هغه ځنګل دافغانانو مال دی
چې یې او به درنه رالاندې نه کړي

د "پنجاوبو" کې لاهو شوی ځنګل
ما یې خونکارې ژامې ولیدلې
چې پرانستلې دي درقد له پاره
دا پنځه سرې ښامار زه پېژنم

لا مار دیګر وي چې په خلکو شپه شي
شپانه په بیره رمې کورته بیا یې
هرڅوک له کمو ځنګلو لار چپوي
دا شین ځنګل په ځناورو سپارې

د تورې شپې کېږدی چې وغوړېږي
تورې بلاوې په درقد خورې شي
نهنګان ورو ورو په ساحل ورخېژي
زمرې راوځي د ځنګله له تیارو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سور لنډيو آوازونه راځي
خو سپي له ويرې ځواب نه ورکوي
توره تياره کې د هر بوټي له شا
د ځناورو سترګې رڼې ځلېږي

له هرې ونې نه شېبه په شېبه
د کونګ وېرجنه سانده غوږ ته راشي
له هرې خوا نه خونړي سيند ونه
لکه بارشوي اوښان وبرېږي

ما هندوکش په سر مزلونه کړي
شپې مې په ښځوکې خوبونه کړيا
خو د در قد فضا خه بل شانې ده
زه يې په ځان باندې شکمن غوندې کړم

لکه اشنا چې زه هېر کړي يمه
يو له نظره غورځيدلی تا پو
د حوادثو په منګولو کې ګير
له وطنوالو نه په ځنګ پاتې دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په قبر به غاټول شین وي
خو زما دا خبره مه هېروئ
چې هلته لیرې د سیند ونو غېږ کې
یو تور ځنګل دی دا غزنو ونو
هغه ځنګل دافغانانو مال دی
زما د قبر په غاټول موقسم
چې یې او به د رنه رالاندې نه کړې

۱۹۶۳
د درقد تاپو - تخار

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پېړۍ چلنج

بیا وشول په مونږ باندې غږونه د پېړۍ
بیا زلمو راوا خیستل ټوپک او ګرځنۍ

بیا نجونې د لوړو غرونو څوکې ښارې
بیا کوز راورېږي په لمن لمن بڼلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلواکي

اسمان په ستورو ښکلی ښکارېږي
ښیکلی اسمان وي اورانه ستوري
شولې چې تورې شي ګلالۍ شي
چې يې ګڼ وږی شمال ته ښوري
معشوقه هله د زړه کترې خوري
چې ته شرمېږې، دا درته ګوري

هسې بېدرېغه وبله خوند کا
چې يو وطن وي بل خپلواکي وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطن په هرچا باندې کشمیر دی
خوږمون خلکو ورپسې زړه ځي
بورې شوې میندې، کونډې شوې ښځې
ځوانان جنګ ته لا په ډاله ځي
که په پښتونشل وي، ځي په خاپوړو
که لارې نه وي، په غره راغه ځي

هسې بېدرېغه وبله خوند کا
چې یو وطن وي بل خپلواکي وي

هغه واده دې په ویر بدل شي
چې په کې غربنده نڅا نه وي
هغه ژوندون دې د مرګ میلمه شي
چې واک د بل وي او د تا نه وي
هغه باغچه دې تالا ترغمې شي
چې په کې شور زوږ د بورا نه وي

هسې بېدرېغه وبله خوند کا
چې یو وطن وي بل خپلواکي وي

۱۹۸۲

ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما محبوبا

نیمه شپه کې راغله بوندې سترګې سره لاسونه
غوړې تورې څڅې لکه سوي درمندونه

تمیک یې په تیارې کې پړکیده لکه برېښنا
شرنګ یې د پاولو لکه کړچنده ټانکونه

مستې روې سترګې یې د روس په شان خونکارې
وروځې یې چړې وې راکږې په یاغي زړونه

۱۹۸۲
ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بدخشان مهاجر

کوکچه بهېږي غاړې ترغـــاړې
دکوچ اوښانو، کږې کږې غاړې
له ایلبندونو، کوز راشېوه شـــول
هی کډې لاړې ، هی کـډې لاړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوچاني وليښن خوزړه يې پرېښـــود
د زړګي غوټه يې خـلاصه نه شـوه
ځان ته يې ډېرې تسلې ورکـړې
خو يې يوه خوا ترلاسه نه شـوه

دا د سکروټو دلې اورونه
د چټو پېغلو سپين مړوندونه
په ښو ځوانانو دې خدای پېرزوکړي
موږ خو يې ورک کړو له وطنونه

۱۹۷۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شپې تنهايي

بچیان ویده بنه دی　　　برقونه مړه بنه دي
له خپل زړګی سره مې　　　د زړه خواله بنه دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دژوند یادونه دی
چې په تموپو راځي
ورځ لا یوځه سودکي وي
غم مې په شپو راځي

د توروزلفو داستان
رانه د تورښامارشي
دخیالي سترګو بیان
رانه دسره انګارشي

قلم یاغي شي رانه
زماخبرنه لیکي
هرڅو پرې بیره کوم
خودی يې ژرنه لیکي

۱۹۸۸ ع
ویرجینیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مجروح یاد

اوښکې د بڼو څوکو ته راغلې لږ بانه غواړي
رژنده ګلاب ته وږمه هم د سیلۍ خور شي
ما په ماشومتوب کې هم له شګو سره لوبې کړې
نن کورونه جوړ کړي خو سبا ته بیا نسکور شي

ویرجینیا ۱۹۸۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

همزولي شاعر ته

ته د دنیا د کاروانونو جرس　　　د تمدن د قافلې زنځیر
ستا له تېز بینو سترګو ځان ساتي　　　دهندوکش د آسمانونو کجیر
ستا د وزر لاندې خوندي د بشر　　　لکه تکیه وي مریدان چې په پیر
هو ته شاعرې قلم سم چلوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې يې د چا د لاس رانجه خوړلي | دغه غږ د تا له ستوني راځي
چې په کړاو په بې کسۍ کې ومري | داستا قلم يې ځنازې پسې ځي
چې يې برچه په سينه ننوځي | ستا له قلمه ورته آخ وځي

هو ته شاعريې قلم سم چلوه

ته سيلابونو ته وياله جوړوې | ته غرور ځنګونو ته سامان ورکوې
يوه دنيا درته ذره ښکاري | په يوې او ښکې پسې ځان ورکوې
چې يې اظهار له چا نه وي پوره | هغه احساس ته ته بيان ورکوې

هو ته شاعريې قلم سم چلوه

ستا له قلم نه دنيا کې جوړه | چا ته نسامار چا ته دلاس امسا
چاته ديوه چا ته په زړه کې چاړه | چا ته خوږه کيسه دتللي اشنا
دچا دک زړه دتنها کو دارو | په چا دوزخ نه راولويدلې بلا

هو ته شاعريې قلم سم چلوه

په توره شپه کې د سباز يرى | شوګيره خلک يې له تا غواړي
ټوله دنيا چې ورته سور اور شي | د زماني يتيم په تا ژاړي
چې ځناور به نړيوال ورا شي | اى قلم واله اول تا داړي

هو ته شاعريې قلم سم چلوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژوند د ذوق پاکه هینداره ته یې ته چې خندا کوې دنیا خاندي

ته نو چې خاندې ریښتینې خانده که نه تاریخ به بیا په تا خاندي

د تا د هرې او ښکه کې په اثر یو ز زرګلونه به سبا خاندي

هو ته شاعر یې قلم سم چلوه

د ننګې ماڼۍ چې تا خوشحاله نه کړېیا په رژولویې قلم چلوه

چې لا تر اوسه ایسار شوی نه وې ته په مستۍ ور باندې دم چلوه

چې بشرې لویې په مځکه وهي هسې با مونو باندې بم چلوه

۱۹۵۸

خان آباد

(c) ketabton.com: The Digital Library

له قلم سره خواله

له قلم سره مې بيا کوټې خوږې شوې
په کونګې خوله مې بيا جوړې ترانې شوې

په مړ ژواندي تن کې بيا سا راغبرګېږي
بيا را ياد دې لس ګلني خاطرې شوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا مې خلاصه کړله ژوند ته نوې لاره
بیا مې څانګو د ارمان کې پاڼې شنې شوې

وچو مراندو د زړګي کې وینه راغله
دا زړې وچې ویالې ورو ورو ولمدې شوې

عقل ویلې چې قصه دې لاړه راغله
د ماجرې چې چېرته بنې شوې هلته شپې شوې

سره هاتي چې په شنه بڼ یوځل پښې ایښې
د هغه ګلبڼ ریښې ترمې تسمې شوې

عقل داویلې خوزره په بله سر و
د دې دووترمینځ مې خوږنې حوصلې شوې

عقل پښې ایستې خوزړه لکه دغر و
زړه مستې کړه چې په عقل زلزلې شوې

که دروس هاتي هرلورې ته یرغل وړه
سمه غر که د کرو منارې شوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو چې ګورې خړه کې افغان لا شته دی
د زړګي وينې يې سرې نه شوې لا سرې شوې

که وطن مو شولو ړنګ له بورو ورارو
په غليم مو هم د زړه سخې پسخې شوې

که يو نيم مليون زمونږ نه په کې لاړل
د دښمن په خوله کې هم خاورې ايرې شوې

چې په شو بلو په تانکونو سپاره راغلل
په ستنه يې اوس رواني قافلې شوې

سترګې سرې، مرکونډې ماتې، جنګ بايللی
نوم برباد، هدف تباه، خاورې په خولې شوې

واشنګټن
۱۹۸۹ ع

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرديتوب

اشنا د ځنګو غرونو کجير غواړي
زما وزر په دنګو ماڼو سوزي
زه هسې مکرو ريان کې ورته ميشت يم
په دې انګړ کې بل مرغه الوزي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه دا د گودر غاړې ته روانه
نه زه هسکه شمله بوړې په غاړه
نه زه لکه باښه شنا مې خېژي
نه دا جګه الوزي لکه خراړه
موږ دواړه په دې ستېج کې نابلد یو
موږ هېڅ یو پخپل نقش نه پوهېږو
لیکوال راته پردې ډرام لیکلی
او موږ لکه کالبوت لروبرکېږو
موږ دواړه پخپل نقش نه پوهېږو
د دووکسواتڼ دی په میره کې
د مړو هډوکي یو په بل لګېږي
بړوې راته خاندي هدیره کې

۱۹۷۶
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبدالحق "همایون" مجاهد ته

سره ده ولې دې پرېښوه چې وطن درباندې غږ کړ
جار دې تر بېرغ شه نېرې سل ځله شپونکی شي

ناوې د وطن دې په تا فخر کړي لا لیه
مورې بوره مه کړه شوک چې تا غوندې زمری شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر له جبارخیل دي اوس پګړۍ جګې شملې وړي
دوی کې همایون چې لکه ستوری ځلیدی شي

نن په توره بوره په روسانو کړي مور بوره
بله ورځ پغمان کې د پرچم میلمه مرګی شي

ټول وجود پرهار دی په ګولیو لګېدلی
یو ځای یې روغ نه دي چې داځنګه په لار تلی شي؟

څومره چې د توپو او بمونو محشر جوړ وي
هومره همایون ورته بیباکه توریالی شي

مه مرې مجاهده د دې جګو غرو کور بته
ستا له سرومنګولو دښمن کله خلاصیدی شي

ستا په برکت خلقي پرچم یو له بل وژني
روس ستا له هیبته سروهي روغ لیونی شي

توره او میړانه او ښکلا په تا ده ختمه
دا زما قلم دې هم د تا د مخ لوګی شي

پېښور ۱۹۸۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شهید میوندوال په مړینه

جفا

پرېږده چې راوړېږي دا جګ غر
دا د ګنهګارو ګلې لاندې کړي
دا د ځان وژونکو او دغلو ډله
سل خرواره ګاڼي چې ورباندې کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده ورته ویل چې ګناه مه کوئ
دوی په بې دردۍ له کلي وشاړه
چا یې د پګړۍ زندۍ په غاړه کړه
چا سپي ورشکارل چې ټول یې وداړه

وینې یې په سنګلي مخ ورماتې وې
کلي ته روان وشا ته یې نه کتل
ده ویل چې دا به پښتانه نه وي
هاچې پښتانه وو څوک یې نه رټل

پونديان یې سپینږیرو ورخیرلي وې
دی په ډېر امید دلته راغلی و
لاره کې یې لوږې تېرې کړې وې
دی یو لوی پښتون وا وښاغلی و

۱۹۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مور د مړینې د خبر په اورېدو:

د مور یاد

د ټکلو به محشر و خو که ورېځې لږ سخي وای
که ستا د ټیکري پېڅکه وای زما به هم مستي وای
د تا د لاس سا به وای چې بې تبې مې خوړلای
د تا د مینې اور وای مورې زه ورکې ستي وای
ماښام مې د کټوې نه د شوږو سوکې څښلای
سهار مې د مټې په ترشکن کوچو سبناري وای
دردونه کړاوونه مې کړي ورځې کاللای
خو شپه ستا په زنګون مې سر کېښوی د لاسایي وای

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه پوهه نه قلم وای ، نه مکتب نه لیک او لوست وای
تا لاس په سر راښکلی ، ما خپل زړه درته سکښتلای
سړه د ژمي شپه وای ، د نغري خوړلن ته ناست وای
په ورو ورو په مزو دې افسانې راته کولای
په ونو په اغزو مې مخ او پښې زخمي زخمي وای
د تا په جادوګرو کوتو ټولې رغېدلای
دیوان وای ، ښاپېرۍ وای ، او ملوک وای او بدرۍ وای
د تا د ښکلي غږ نه د اسرارو زوږ راتلای

یه مورې زړې مورې ! ما خو نه لیدې مورې
ته لاړې درنه پاتې شو بېکس ستا نازولی
یه مورې د نیا او روه زه او ته پرې خبر نه وو
اوس کوځم هسکیږلی ، کړېدلی او ترټلی

یه مورې په زړه پورې ، یه درنې لېښتنې مورې !
د تا د ځنازې کټ نورو وړو هدیرې ته
خبر شوم چې بې نومو کوډل کړه دړې وړې
او تا پناه وروړې وه د بل کلي دېرې ته
خبر شوم چې زما فوټو دې هرچا ته ښودله
زوی کی مې را روان دی خلکه دې بلې پیرې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کلي خلکو ویلې چې بوډۍ لیونۍ شوې
ژړا ته تورتم وایې، سپین سبا تورې تیارې ته

چې سا دې ورکوله زما نوم دې یادولو
تاویې چې آخري دیدن د زوی شو را نه پاتې
ادې خو مجبوري وه، بې دردي وه بېواکي وه
دې سره ښامار په ډېر و کړې ښایسته مینې میراتې
زه لاړم چې د سره ښامار علاج چېرته پیدا کړم
زه لاړم چې په ټوله دنیا وکړم ننواتې
دنیا ته ګرېوان وشلوم، بېلکې ورته ښکاره کړم
دا داړې د ښامار دي نه شکرې نه نباتې
که زه یې درنه ګوټ کړم او زما سره یو نه شوې
قسم په ذوالجلال دی که به یو شي ورنه پاتې
په خلکه سره ښامار ته خړه کې افغان پیدا دی
تاریخ کې دې راغلي چې به روس خورې دلته ماتې

ادې! یو نیم ملیون مې په وطن کې شهیدان دي
په هر کاله کې ویر دی او په هر کلي کې ساندې
ملیون شېږ شلې نه دي چې په ګوتو دې شمېرلې
یو نیم ملیون لس لکه دي پنځه لکه پرې باندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

یونیم ملیون غاټول که د بګوا په دښته شنه شي
دا ډاګ به سورچګن شي زرغونه رڼا به کاندي

ماوې دتا په قبر به ډیوې روښانومه
ماوې چې دا ببر سر به په شناختې درته ږدمه
ماوې چې ستا کېږن به په تودو اوښکو پرېولمه
ماوې چې دجمعې شپې ستا مزار کې تېرومه
ماوې ستا دجامو سره د زړه خواله کومه
چې تا قدم پرې ایښی وې هغه ځای ښکلومه
خو،قسمت بله راوکړه !
په یو سر د دنیا کې ته دخاورو میلمنه شوې
او زه د دنیا بل سر کې دعا درته کومه

۱۹۸۲ ع
ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمهاجرخوب

خوب وینم عالمه که یې خوګ راکې مــا نـه
پروت یم سرمې ایښی دخپل یار په زنګانه

سر په بالښت ایښی تش کالبوت په واشنګټن کې و
روح مې په مزو مزو روان په خپل وطن کې و
واورې دسپین غره وې چې په تنده مې سوې لې
خاورې دوطن وې چې په سر مې بــادولې
مرې اوښکې روانې وې په مخ دانه دانه
خوب وینم عالمه که یې خوګ راکې مــا نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نه د شمالي ته شوم انګور ميزان وهلي
تاک شينکي زېړ چکی شو تالان پرخو پرېوللي
کوز تکاو ته لاړم داغوز و لوېږي وني
پاس وختم غره ته دخېړيو پاڼي سپيني
خلک وو، بازار و، شور ماشور وو، تله راتله وو
ميېږي وې، شپانه وو، هياهوی و، سړاو شنه وو
نه دوېړه وه لبنه، نه دغم وه لبنا نه
خوب وينم عالمه که يې څوک راکي ما نه

بيا مي شو کډن لکه کوربت په لوی سالنګ
ويږي مي وزري وې په څوکه په ګړنګ
واوري سپيني سپيني ځليدې لکه سپين زر
کوز رڼي اوبه وې، پر پوتلی لر وبر
زرکو او بلبلو يې په تړو کي سسندري کړي
مستي زړېږي هوايي اند پښني لزړه لوي کړي
مور کي ځليدلي لکه زلفي په شا نه
خوب وينم عالمه که يې څوک راکي ما نه

خوب وينم: باغچه وی تولهٔ شنه په ښنا رونو
مينځ کي يې صفه وی، توله پټه په تغرونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خواکې يې وياله کې د ړنو اوبو ښتوپونه وی
زه يمه ياران وی، چمنونه، مجلسونه وی
بره خوا پښتوکې شولې ځښې باد ته اچوی
خپل وی د چنچڼو، ښيښې الوزی اتڼ کوی
ځمکه او اسمان په ګډه وايي ترانه
خوب وينم عالمه که يې څوک راکې مانه

خوب مې په وطن کې دی، خوړدن مې په وطن کې دی
خوب کې چې هم مرمه، ځنکدن مې په وطن کې دی
قبر په وطن کې، ځنازه مې په وطن کې ده
تن مې په وطن کې دی، کڼن مې په وطن دی
ما ته تابوت مه جوړوئ، ما ته ګلان مه راوړئ
روح مې په وطن کې دی او تن مې په وطن کې دی
ګوندې يو شپونکی وطن قبول کړي نذرانه
خوب وينم عالمه که يې څوک راکې مانه

۱۹۸۵
واشنګټن

(c) ketabton.com: The Digital Library

زانه

ستا اوږده اوږده وزرونه، هندوکش له څوکو جګ دی
لنډ وي اوږده منزلونه، چېرته څې کله رسېږې

ستا اوږده مشوکه ږوبه، نن آموکې بیا سبا ته
د سپین غره د سر په ونه وکې مسته مخچولېږې

(c) ketabton.com: The Digital Library

الوتو کې زانګې زانګې څه ګېندې وهي اسمان ته
چې سیلۍ څومره سختېږي ته په شوق ورته نخېږې

د نیلي اسمانو پېغلې، ولې دومره جګه ګرځې
راته ښکاري پښتنه یې له زلمیانو نه شرمېږې

تور اوړي د پسرلي کې چې باران نم نم وریږي
ته زموږ د کلا شا ته، توره شپه کې راکوزېږې

زه یې اورم چې ته بولې، هاخوږې خوږې بدلې
زه یې ګورم چې ته خاندې او بیا ورانه ورانه کېږې

چې ته بیا وزرونه د ډکړې کاشکې ما درسره بوځې
بې وزره درته څوړېږم زانه کې! ته نه پوهېږې

کاشکې ما وزر لرلای چې سهار درسره لاړ وای
څه ښه خوند کا چې آموته، هندوکش نه ورښوېږې

څه د تالندې مترو کې، د آسمان مخ ورشین کړې
چې د اوښکې دانه کې شوې او کوار کوار بهېږې

کابل ۱۹۶۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

له خپل ځان سره راز او نیاز

شپه چې پخه شي کاونډې وېده شي
چې د موټرو آواز ودرېږي
زه د خپل کټ ته مخ کونډې ووهم
اوښکې مې مرۍ مرۍ په بار خوښوېږي
شونډې مې ښورې خو اواز نه لري
او دا شکرونه مې له زړه نه وځي
چې یه زما روحه له تا شکریه
چې لا تر اوسه غاړه هسکه ساتې

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د امید په باغ خزان کړه شي
چې په شنو پاڼو زېړی ولګېږي
چې د ماليار مخ په ګردو پټ شي
چې د بورا وزرې وسکڼېږي
زه لکه سروه غاړه جګه ساتم
د حوادثو د کوتکو لاندې
مې سر مات شوی خو کوږ شوی نه دی
داوږدو شپو په شومه دم کې وايم :
چې په زما روحه له تا شکريه
چې لا تراوسه غاړه هسکه ساتې

۱۹۶۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ARIC
B
3.532
SHP
982

DEW DROP ON A SAGEBRUSH

(Parkha Pa Tarkha)

Poems

by

Saduddin Shpoon

Writers Union of Free Afghanistan

Series No. 52

1990

IRC Printing Press

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library